

Kontrola používání přídatných látek ve výrobcích

Kontrola přídatných látek ve výrobcích na trhu

V rámci EU byl zaveden systém rychlého (včasného) varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF), který slouží pro ohlašování rizikových potravin a krmiv za účelem zamezení jejich uvádění do oběhu nebo za účelem jejich stažení ze společného evropského trhu. Systém RASFF je zřízen ve formě sítě, která zahrnuje Evropskou komisi, členské státy Evropské unie a Evropský úřad pro bezpečnost potravin. Hlášení do tohoto systému za Českou republiku zajišťuje Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI).

Evropská komise spustila v červenci 2009 online databázi RASFF, ze které Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) zpracovává týdenní přehledy notifikací typu varování před závadnými potravinami. Hlášení související s použitím potravinářských přídatných látek se týkají zejména:

- * použití nepovolených přídatných látek (např. barviv Sudan I–IV do koření a kořenících přípravků);
- * nepovolené použití schválených přídatných látek do výrobků (především barviv a konzervačních prostředků);
- * použití schválené přídatné látky ve vyšší koncentraci, než povoluje legislativa EU (především konzervační prostředky).

Ve výročních zprávách Evropské komise o fungování systému RASFF se uvádí, v kolika případech byly potravinářské přídatné látky předmětem podaných hlášení za příslušný kalendářní rok.

Kontrola spotřeby přídatných látek

Evropská komise se rovněž zabývá kontrolou spotřeby potravinářských aditiv. Na základě tzv. „spotřebního koše“ se vyhodnocuje, zda příjem určité přídatné látky nepřekračuje povolené limity (hodnoty ADI). Pokud se zjistí, že ano, Evropská komise iniciuje změnu legislativy tak, aby se limit denního příjmu nepřekračoval.

Spotřebu přídatných látek v ČR sleduje Státní zdravotní ústav (SZÚ). Pozornost se zaměřuje především na sladidla, konzervační prostředky a barviva. Zjistilo se, že určité obavy může představovat příjem oxidu siřičitého, zvláště u dětí.

Kontrola na základě nových vědeckých poznatků

Posuzování zdravotní nezávadnosti potravinářských přídatných látek je nepřetržitý proces, který probíhá na celosvětové úrovni (Codex Alimentarius) i na lokálních úrovních (např. v Evropě). Jestliže se na základě nových vědeckých poznatků dojde k názoru, že určitá přídatná látka schválená pro používání může představovat zdravotní riziko, iniciuje Evropská komise nové prověřování jeho bezpečnosti, které zajišťuje v EU Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA).

V roce 2007 se Evropská komise rozhodla, že nově prověří zdravotní nezávadnost asi 300 existujících potravinářských přídatných látek. Ve shodě s novou legislativou EU musí EFSA do prosince 2020 nově posoudit bezpečnost (nezávadnost) všech přídatných látek, které byly

schváleny před 20. lednem 2009. Časový harmonogram nového posuzování těchto přídatných látek stanovuje nařízení Komise (EU) č. 257/2010.

Na základě nových vědeckých poznatků bylo např. stanoveno, že potravinářská barviva: žluť SY (E 110), chinolinová žluť SY (E 104), azorubin (E 122), červeně allura (E 129), tartrazin (E 102) a ponceau 4R (E 124) musí být na výrobcích označena textem „*mohou nepříznivě ovlivňovat činnost a pozornost dětí*“.